

กรรมกับโรคพันธุกรรมในทัศนะพระพุทธศาสนา

Karma and genetic diseases in a Buddhist perspective

วิจารณ์หนังสือ: กรรมกับโรคพันธุกรรมในทัศนะพระพุทธศาสนา

ผู้เขียน: พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต)

สำนักพิมพ์: บริษัทพิมพ์สวย

ปีที่พิมพ์: 2543 จำนวน 24 หน้า

พระครูสุตเจติยาภิบาล (จรูญโรจน์ กวีวิโส)

Phrakhru Sutjetiyaphiban (Charoonroj Kawiwongso)

ไพฑูรย์ สวนมะไฟ

Phaithoon Suanmafai

พระครูภาวนาพัฒนบัณฑิต

Phrakhru Bhawanaphatthanabandit

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Roi Et Buddhist CollegeE-

E-mail: Prakusuta2555@yahoo.com

Received: 10 July 2025; Revised: 25 August 2025; Accepted: 30 August 2025

บทคัดย่อ

พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า หากใครเห็นว่าโรคหรือความบาดเจ็บทุกอย่างเกิดจากกรรมทั้งสิ้น ถือเป็นความเข้าใจผิด กรรมเป็นเพียงเหตุปัจจัยอย่างหนึ่งในบรรดาปัจจัย ตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนาโรคเกิดได้จากเหตุปัจจัยหลายอย่าง ได้แก่ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพดินฟ้าอากาศ การบริหารร่างกายไม่สม่ำเสมอ การถูกทำร้าย รวมทั้งเกิดจากกรรม พุทธศาสนาได้แบ่งกฎธรรมชาติไว้ 5 อย่าง ได้แก่ 1) อุตุนิยาม กฎธรรมชาติเกี่ยวกับความเป็นไปของสภาพแวดล้อม เช่น ดินฟ้าอากาศ ความเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ การเคลื่อนไหวของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาวต่างๆ 2) พีชนิยาม กฎธรรมชาติเกี่ยวกับพืชพันธุ์ 3) จิตตนิยาม กฎธรรมชาติเกี่ยวกับการทำงานของจิตใจ 4) กรรมนิยาม กฎธรรมชาติที่ว่าด้วยการกระทำของมนุษย์ที่เกิดจากเจตจำนงหรือเจตนา คือ กระบวนการแสดงผลของเจตจำนง 5) ธรรมนิยาม คือกฎทั่วไปแห่งเหตุและผล เช่นว่า สิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นดับไป เป็นไปตามเหตุปัจจัย เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

คำสำคัญ: กรรม, โรคพันธุกรรม, ทัศนะพระพุทธศาสนา

Abstract

The book "Karma and genetic diseases from a Buddhist perspective" mentions the Buddha said that if anyone thinks that all diseases or injuries are caused by karma, it is a misunderstanding. Karma is just one of the factors. According to the teachings of Buddhism, diseases can be caused by many factors, such as changes in the weather, irregular exercise, and assault, as well as karma. Buddhism divides the laws of nature into five types: 1) Utuni-niyāna, the natural law of the environment, such as the weather, changes in temperature, and the movement of the sun, moon, and stars. 2) Pisā-niyāna, the natural law of plants. 3) Citta-niyāna, the natural law of the mind. 4) Kamma-niyāna, the natural law of human actions caused by intention or intention, i.e. the process of manifesting the results of intention. 5) Dhamma-niyanā, the general law of cause and effect, i.e. all things arise and cease according to causes and conditions, are impermanent, suffering, and non-self.

Keywords: Karma, genetic diseases, Buddhist perspective

บทนำ

พระไตรปิฎก และในคัมภีร์อริยมรรคสมุทตสังคหะ ได้กล่าวถึงความแตกต่างที่เกิดจากสาเหตุต่าง ๆ เป็นไปตามนิยามหรือกฎธรรมชาติ สาเหตุทำให้มนุษย์แต่ละคนแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาเรื่องความแตกต่างของมนุษย์ด้วยหลักพันธุศาสตร์ พบว่าแนวคิดสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ทางพระพุทธศาสนาสามารถอธิบายเชื่อมโยงผสมผสานกับสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ตามที่หลักพันธุศาสตร์ค้นพบจากงานวิจัยได้ โดยมีแนวทางไปในทิศทางที่ไม่ขัดแย้งกับหลักพันธุศาสตร์จากการศึกษาวิจารณ์หนังสือเรื่อง “กรรมกับโรคพันธุกรรมในทัศนะพระพุทธศาสนา” เขียนโดย สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต) เมื่อครั้งมีสมณศักดิ์เป็นพระธรรมปิฎก ตีพิมพ์ครั้งที่ 4 พิมพ์ที่ บริษัทพิมพ์สวย จำกัด ในปี 2543 จัดเป็นหนังสือประเภทถาม-ตอบเกี่ยวกับเรื่องกรรมกับโรคพันธุกรรมในทัศนะพระพุทธศาสนา

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงได้หยิบยกหนังสือเล่มนี้มาวิเคราะห์วิจารณ์ เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติผลงานของผู้เขียน และเพื่อเผยแผ่สัมมาทัศนะเกี่ยวกับเรื่อง “กรรม” ให้ขยายไปในวงกว้าง อันเป็นรากฐานแห่งสัมมาปฏิบัติเพื่อนำไปสู่สันติสุขที่แท้จริงต่อไป

ความเป็นมา โครงสร้าง และเนื้อหาของหนังสือ

หนังสือเรื่อง “กรรมกับโรคพันธุกรรมในทัศนะพระพุทธศาสนา” เขียนโดย สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต) เมื่อครั้งมีสมณศักดิ์เป็น พระธรรมปิฎก ตีพิมพ์ครั้งที่ 4 พิมพ์ที่ บริษัทพิมพ์สวย จำกัด ในปี 2543

หนังสือเรื่อง “กรรมกับโรคพันธุกรรมในทัศนะพระพุทธศาสนา” มีเนื้อหาที่เป็นปูจฉา - วิสัชนา ทั้งหมด 10 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 มีปูจฉาว่า พุทธศาสนามีคำอธิบายเรื่องหลักกรรมในแง่ความสัมพันธ์กับการเกิดโรค โดยเฉพาะโรคพันธุกรรมและความพิการแต่กำเนิดอย่างไร

ครั้งที่ 2 มีปัญญาว่า บางศาสนาถือว่าการคุมกำเนิดผิด ทำไมพระพุทธศาสนาจึงไม่ถือว่าการคุมกำเนิดเป็นสิ่งผิด วิธีนี้น่าจะเป็นสิ่งที่ดีเพราะว่าเป็นการป้องกัน

ครั้งที่ 3 มีปัญญาว่า ปัญหาอย่างหนึ่งที่แพทย์พบก็คือ คนที่มีลูกพิการหรือเป็นโรคแล้ว ถ้ายอมรับว่าเป็นเรื่องของกรรม ก็อาจที่จะไปแสดงตัวหรือไปขอความช่วยเหลือให้เป็นที่ประจักษ์ของคนอื่น พอมีลูกคนใหม่ก็พิการอย่างนี้อีก ความเชื่อเรื่องนี้จะแก้ได้อย่างไร

ครั้งที่ 4 มีปัญญาว่า บางคนดื่มเหล้าสูบบุหรี่จัดแล้วเกิดเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้น เมื่อแพทย์แนะนำว่าควรงดเสีย เขาก็บอกว่าถ้าอะไรจะเกิดก็ต้องเกิด คล้ายๆ กับมีกรรมมาแต่ชาติก่อน ถ้าจะต้องเป็นอะไรไป เขาก็ยอมรับ แต่ถ้าหากเขาไม่มีกรรม เขาจะดื่มเหล้าสูบบุหรี่ต่อจนแก่ไหนก็จะไม่เกิดอะไรขึ้น

ครั้งที่ 5 มีปัญญาว่า ถ้าเช่นนั้น ในชนบทที่มีความยากจนแร้นแค้น การยอมรับสภาพของตนเองโดยถือว่าเป็นกรรมเก่าก็ผิด แต่มีคนว่านั่นเป็นคตินิยมที่ดี ทำให้คนไทยสันโดษ ยอมรับอะไรได้

ครั้งที่ 6 มีปัญญาว่า โรคพันธุกรรมที่รุนแรง เช่น ธาลัสซีเมีย ถ้าตรวจพบว่าเด็กเป็นโรค ก็อาจจำเป็นต้องพิจารณาทำแท้ง ถ้าไม่ทำแล้วเกิดมาทุกข์ทรมานหรือพิการ ก็เป็นบาป วิธีป้องกันยังมีวิธีอื่น เช่น ตรวจเสียก่อนว่าตนเองมีความผิดปกติแฝงอยู่หรือไม่ จะได้ตัดสินใจได้ว่าจะมีลูกหรือไม่ เรื่องการป้องกันนี้ บางคนก็ยอมรับ บางคนก็ไม่ยอมรับโดยบอกว่าอะไรจะเกิดก็ต้องเกิด บางครั้งมีลูกคนที่หนึ่งพิการ คนที่สองที่สามก็ยังไม่ป้องกัน เพราะยังเชื่อว่าเป็นผลของกรรม ทางพระพุทธศาสนามีความเชื่อเรื่องกรรมว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องโรคภัยไข้เจ็บอย่างไร

ครั้งที่ 7 มีปัญญาว่า ความสันโดษโดยเชื่อว่าเป็นกรรมเก่าเป็นสิ่งไม่ดีหรือ

ครั้งที่ 8 มีปัญญาว่า เราน่าจะลิขิตชีวิตตัวเองได้

ครั้งที่ 9 มีปัญญาว่า ถ้าเราเสริมบุญขึ้นไปเรื่อยๆ กรรมจะตามไม่ทันจริงไหม

ครั้งที่ 10 มีปัญญาว่า กรรมดีที่เราปฏิบัติจะส่งผลถึงคนข้างเคียงได้ไหม

สาระสำคัญของเนื้อหา

ในหนังสือเล่มนี้ ผู้วิศิษฐาน ได้ตอบโจทยคำถามเกี่ยวกับเรื่องกรรมกับโรคพันธุกรรมในทัศนะของพระพุทธศาสนาทั้ง 10 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 มีวิศิษฐาน ความว่า โรคเกิดได้จากเหตุปัจจัยหลายอย่าง เกิดจากสภาพดินฟ้าอากาศก็มี การบริหารร่างกายไม่สม่ำเสมอก็มี การถูกทำร้ายก็มี เกิดจากกรรมก็มี พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า หากใครเห็นว่าโรคทุกอย่างความบาดเจ็บทุกอย่าง เกิดจากกรรมทั้งสิ้น อย่างนั้นถือเป็นความเข้าใจผิดพลาด โรคนี้เกิดได้จากหลายเหตุ กรรมก็เป็นเหตุปัจจัยอย่างหนึ่งในบรรดาปัจจัยเหล่านั้น พิชนิยามก็เป็นกฎธรรมชาติอีกกฎหนึ่งที่มักเข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ในทางพุทธศาสนาได้แบ่งกฎธรรมชาติไว้อย่างน้อย 5 กฎ อุตุนิยาม เป็นกฎธรรมชาติเกี่ยวกับความเป็นไปของสภาพแวดล้อม เช่น ดินฟ้าอากาศ ความเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ การเคลื่อนไหวของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาวต่างๆ พิชนิยาม กฎธรรมชาติเกี่ยวกับพืชพันธุ์ จิตตนิยาม กฎธรรมชาติเกี่ยวกับการทำงานของจิตใจ กรรมนิยาม กฎธรรมชาติที่ว่าด้วยการกระทำของมนุษย์ที่เกิดจากเจตจำนงหรือเจตนา คือกระบวนการแสดงผลของเจตจำนง ธรรมนิยาม คือกฎทั่วไปแห่งเหตุและผล เช่นว่า สิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นดับไป เป็นไปตามเหตุปัจจัย เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

ข้อที่ 2 มีวิสัยทัศน์ ความว่า เป็นสิทธิของคนแต่ละคน ของเราไม่ถือว่าเรามีพระเจ้าที่จะคอยบังคับใคร กฎธรรมชาตินี้เป็นธรรมดา ความจริงอย่างไรก็อย่างนั้น ถ้าการคุมกำเนิดไม่ใช่ไปทำแท้ง ไม่ใช่การฆ่าคน ก็ไม่ผิด ถ้าหากว่าดูแลประโยชน์เกิดมากกว่า ก็กลายเป็นดีไป เช่นไม่ไปทำให้คนเขาต้องมารับความทุกข์โดยใช้เหตุ

ข้อที่ 3 มีวิสัยทัศน์ ความว่า จุดที่พลาดอยู่ตรงที่เขายาวว่าเป็น "โรคของเวรกรรม" ต้องมองว่ามนุษย์ทุกคนเป็นสัตว์ที่มีกรรมติดกรรมชั่วปนๆ กันไป มนุษย์เป็นสัตว์ในภพที่แปลกจากภพอื่นๆ คือเป็นภพที่มีความดีความชั่วปนๆ กันไป บางคนบกพร่องด้านนี้ แต่อาจจะไปดีด้านโน้น เราบกพร่องด้านนี้ เราอาจจะไปดีด้านอื่น ในทางพุทธศาสนาถือหลักการฝึกฝนพัฒนาตนให้ดียิ่งขึ้น ถ้ามีอะไรที่เราจะแก้ไขให้ดีขึ้น เราต้องทำ มนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้ แก้ไขได้ ปรับปรุงได้ ฉะนั้น หลักการก็คือ (1) เราอาจจะมีจุดอ่อนแอตรงนี้ แต่ไปดีตรงโน้น คนอื่นเขามีแต่ด้อยนี้ แต่เขาก็ไปมีจุดอ่อนแอโน้น (2) แต่ละคนมีจุดอ่อนจุดด้อยคนละอย่าง ส่วนดีก็รักษาพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป ส่วนไหนบกพร่องก็ต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดี เพราะฉะนั้น ยังมีวิธีการแก้ไขเราจะต้องแสวงหา ถือว่าเป็นโอกาสที่จะได้พัฒนาตัวเอง ไม่ควรจะไปตัดโอกาส (3) ถ้าใครไม่พัฒนาตัวเอง เช่น ยอมรับว่าผลกรรมเราทำมาเลยเป็นอย่างนี้ แล้วไม่แก้ไขปรับปรุง ท่านถือว่าทำกรรมชั่วใหม่ กรรมชั่วนี้คือความประมาท เมื่อเรารู้ว่ามีจุดอ่อนข้อบกพร่องนี้ ปลดปล่อยไปแล้วไม่แก้ไข คือ ความประมาท ความประมาทเป็นอกุศลกรรม คือทำกรรมชั่ว ถ้าเคยทำกรรมชั่วไม่ดีมาก่อนแล้ว รับผลของกรรมเก่าที่ไม่ดีแล้ว ยังมาทำกรรมชั่วซ้ำเติมหนักเข้าไปอีก นี่คือความประมาท ถ้าเราทำกรรมมาไม่ดีแล้วผิดพลาดก็ให้รู้ว่าที่ผ่านมามันไม่ดี ควรตั้งหน้าตั้งตาแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ทำกรรมใหม่ให้ดี ให้กรรมเก่านั้นเป็นบทเรียนไป ไม่ควรจะไปประมาททำกรรมชั่วซ้ำซ้อนเข้าไปอีก กรรมชั่วที่คนมองไม่เห็นคือความประมาท พระพุทธเจ้าตรัสเตือนไว้ ถือว่าเป็นอกุศลสำคัญ

ข้อที่ 4 มีวิสัยทัศน์ ความว่า เขาถือเรื่องกรรมผิดตั้งหลายชั้น หลักกรรมไม่ใช่ "กรรมเก่า" กรรมก็คือกรรม ไม่มีคำว่ากรรมเก่า กรรมใหม่ กรรมอดีต กรรมปัจจุบัน กรรมอนาคต กรรมเก่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งในกรรม ในพระพุทธศาสนาถ้าพูดว่า "กรรม" ไม่ใช่กรรมเก่า ลัทธิกรรมเก่าก็มีลัทธิหนึ่ง คือลัทธินิครนถ์ เป็นลัทธิมิชฌาทิฎฐิ ซึ่งพระพุทธเจ้าเตือนไว้ ลัทธิกรรมเก่าคือถือว่าอะไรๆ ก็เป็นเพราะกรรมเก่าไปหมดทั้งนั้น

ข้อที่ 5 มีวิสัยทัศน์ ความว่า เรื่องกรรมเก่านั้นผิดอย่างไร กรรมเก่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกรรม ฉะนั้นเวลานับถือ ต้องนับถือให้ครบหลักกรรม ไม่ใช่แค่กรรมเก่า กรรมเก่า คือสิ่งที่ทำให้เราเป็นอย่างปัจจุบัน เมื่อถึงปัจจุบันเราพบสภาพอย่างนั้นแล้ว หน้าที่ของเราคือทำกรรมใหม่แก้ไข

ข้อที่ 6 มีวิสัยทัศน์ ความว่า ทางพุทธศาสนาไม่ได้ถือว่าทุกอย่างเป็นเพราะกรรม โรคภัยไข้เจ็บหรือการเจ็บป่วยนี้มาจากหลายเหตุ พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า ความเจ็บป่วยเกิดจากการบริหารร่างกายไม่สม่ำเสมอ ก็เกิดจากสภาพดินฟ้าอากาศก็มี เกิดจากการถูกทำร้ายก็มี เกิดจากเหตุภายในระบบร่างกายก็มี เกิดจากกรรมก็มี ถ้าใครถือว่าความเจ็บป่วยทุกอย่างเกิดจากกรรมทั้งสิ้น ถือว่าเป็นความผิดพลาดของเขา อันนี้ก็เป็นพระสูตรหนึ่ง พูดโยงไปอีกอันหนึ่งก็คือกฎธรรมชาติ พระพุทธเจ้าสอนว่าสิ่งทั้งหลายเป็นไปตามกฎธรรมชาติ เรียกว่าเป็นไปตามเหตุปัจจัย หรือที่เราเรียกสั้นๆ ว่า ธรรม ธรรม หรือกฎธรรมชาติทั้งหมดนี้ จะแยกเป็นกฎย่อยออกไป กฎธรรมชาติย่อยออกไปมี ๕ กฎ คือ อุดุนิยาม พีชนิยาม จิตินิยาม กรรมนิยาม และธรรมนิยาม ดังได้เคยอธิบายมาแล้วข้างต้น กรรมนิยาม หรือกฎแห่งกรรม เป็นเพียงกฎหนึ่งในกฎเหล่านี้ เพราะฉะนั้นไม่ใช่ทุกสิ่งต้องเกิดจากกรรมทั้งสิ้น ถ้าใครถือว่าทุกสิ่งเกิดจากกรรมก็ผิด เพราะสิ่งทั้งหลายในสภาพแวดล้อมนี้ไม่ได้ขึ้นกับกฎแห่งกรรมเลย

พระพุทธศาสนายังมีหลักการสำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือถือว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้ เป็นสัตว์ที่มีการฝึกฝนพัฒนา ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นตลอดเวลา ด้วยสิกขา คือการศึกษา ซึ่งแปลว่าเรียนรู้และฝึกฝน ฉะนั้นการเรียนรู้เรื่อง

กรรมก็คือการที่จะได้บทเรียนว่าอะไรบกพร่อง เราจะได้แก้ไขปรับปรุง เพราะฉะนั้นคนที่ว่ามันแล้วแต่กรรมเลยปล่อยตัวไม่แก้ไขไม่ปรับปรุง ก็ผิดพลาดเรื่องการพัฒนาฝึกฝนตนเอง (สิกขา) และผิดพลาดกรรม คือตกอยู่ในความประมาท ความประมาทก็เป็นกรรมชั่วอีก เป็นอกุศลอีก กลายเป็นว่า ตัวก็รับผลกระทบเก่าที่ไม่ดีแล้ว ยังมาทำกรรมชั่วใหม่คือความประมาทเข้าไปอีก ก็เป็นอกุศลซ้ำเข้าไปอีก

พระพุทธศาสนาเน้นมากเรื่องความประมาท ถือว่าเป็นทางแห่งความเสื่อมความพินาศ เพราะฉะนั้น คนที่ประสบสถานะอะไรในปัจจุบัน ก็ต้องพิจารณาว่าอันนี้เป็นผลรวมของกรรมเก่า เราอยู่ในภาวะอย่างนี้ เราจะต้องเรียนรู้ว่าอะไรบกพร่อง อะไรจะต้องแก้ไข แล้วรีบทำกรรมใหม่ แก้ไขปรับปรุงตัวเองพัฒนาให้ดีขึ้น อันนี้จึงจะเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องว่า เราได้ทำกรรมใหม่ที่ดี เราไม่ยอมทำตามกรรมเก่าที่มันไม่ดี นอกจากนั้นเรายังใช้กรรมเก่าให้เป็นประโยชน์ คือเป็นบทเรียนด้วย จะได้ดูจุดอ่อนข้อบกพร่อง เอามาแก้ไขปรับปรุง ซึ่งก็ถือว่าสำคัญ เพราะเป็นการปฏิบัติตามหลักสิกขา คือการฝึกฝนพัฒนาตัวเอง ซึ่งเป็นสาระสำคัญของชีวิตชาวพุทธ คนไทยเรามากทีเดียวถือลัทธิกรรมเก่าผิด หนึ่งในแง่ความคิดเห็นผิด สอง ในเชิงปฏิบัติผิด ที่อยู่ในความประมาท ไม่ทำกรรมใหม่ที่ดี และไม่มีสิกขา

ข้อที่ 7 มีวิสัยทัศน์ ความว่า ตามหลักพุทธศาสนา สันโดษถูกก็มี ผิดก็มี แต่สันโดษในกรณีนี้ผิด

การปฏิบัติที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนาต้องมีปัญญากำกับตลอดเวลา การปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องนี้แบ่งเป็น ๒ ชั้น คือ ชั้นแรก รู้ทันความจริงและยอมรับด้วยปัญญา (เอาความรู้มาปรับความรู้สึก)

ชั้นที่สอง ใช้ปัญญาพิจารณาค้นหาเหตุปัจจัยและดำเนินการแก้ไขตามเหตุปัจจัยนั้นๆ (ทำการด้วยปัญญา) ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลดีครบทั้งสองชั้น คือ 1. เพื่อปลงใจได้จะได้ไม่ทุกข์ 2. เพื่อแก้ไขปรับปรุงอย่างได้ผล

ถ้าติดอยู่แค่ชั้นเดียวก็ผิด เหมือนอย่างคนถือหลักอนิจจัง ถ้าถือแง่เดียวผิดทันที สิ่งทั้งหลายไม่เที่ยงเกิดขึ้นแล้วก็ต้องตั้งอยู่ดับไป เพราะฉะนั้น มีเจริญก็มีเสื่อมได้เป็นธรรมดา เมื่อมีเสื่อมมันแตกหักพังสลายไป ก็ต้องปลงใจ เป็นอนิจจังตามธรรมดาของมัน สบายใจจะได้ไม่ทุกข์ไม่ร้อน ในแง่ที่ท่านถือว่าเป็นการยอมรับความจริงตามกฎธรรมชาติ ที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้วางใจได้ ก็ดีขึ้น หายทุกข์หรือทุกข์น้อยลง สร้างโคก อันนี้ท่านก็ให้เป็นส่วนหนึ่ง ได้คะแนนหนึ่ง แต่ท่านไม่ได้หยุดแค่นั้น ท่านบอกว่าอนิจจัง สิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง เปลี่ยนแปลงไปแต่มันไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปเลื่อนลอย มันไม่ได้อยู่ๆ ก็เปลี่ยนแปลง พระพุทธศาสนาถือหลักเหตุปัจจัย

สิ่งทั้งหลายที่เปลี่ยนแปลงนั้น ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเลื่อนลอย แต่เปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัย การที่มันเจริญก็มาจากเหตุปัจจัยที่ทำให้เจริญ การที่มันเสื่อมก็เกิดจากเหตุปัจจัยที่ทำให้เสื่อม เราต้องการความเจริญ เราไม่ต้องการความเสื่อม ถ้าเช่นนั้นเราต้องศึกษาเหตุปัจจัยว่าอะไรจะทำให้เสื่อม อะไรจะทำให้เจริญ เหตุปัจจัยอะไรจะทำให้เสื่อม ก็แก้ไขป้องกันกำจัด เหตุปัจจัยอะไรจะทำให้เจริญ รู้แล้วก็ทำ ก็จะได้ความเจริญสมหมาย เพราะฉะนั้น ในทางปฏิบัติก็ต้องฝึกศึกษาใช้ปัญญา แล้วเราก็แก้ไขปรับปรุงอยู่เรื่อย อันนั้นก็คือ **ความไม่ประมาท**

หลักอนิจจังนี้ พระพุทธเจ้าจะสอนพร้อมกับความไม่ประมาท แม้แต่จะปรินิพพานก็สอนว่า วายัมมา สังขารา สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา นี่คือท่อนที่หนึ่ง คืออนิจจัง ท่อนที่สอง อปปะมาเทนนะ สัมปาเทละ เพราะฉะนั้นจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม เพราะฉะนั้นจะมัวนั่งนอนใจอยู่ จะมัวปล่อยปละละเลยไม่ได้ มีอะไรควรทำต้องรีบทำ ต้องรีบแก้ไขปรับปรุง ท่อนนี้สำคัญ เรามักจะทิ้งท่อนนี้ เป็นพุทธพจน์ที่เตือนแล้วเตือนอีก หลักความไม่ประมาทนี้ ถือว่าเป็นหัวใจพุทธศาสนาอันหนึ่ง ธรรมทั้งหมดนั้นเหมือนกับอยู่ภายใต้ครอบคลุมของความไม่ประมาท จะมีประโยชน์ขึ้นมาก็เพราะไม่ประมาท จะได้ใช้มันก็เพราะไม่ประมาท เหมือนกับเอาเท้าข้างครอบคลุมรอยเท้าสัตว์ทั้งหลายอื่นได้หมด

ความไม่เที่ยงหรืออนิจจังจึงต้องโยงไปหาความไม่ประมาท อันนี้เป็นหลักสำคัญในเชิงปฏิบัติ ในขั้นที่หนึ่งนั้นสำหรับทำใจ ในขั้นที่สองนี้เชิงปฏิบัติ คือต้องทำการแก้ไขปรับปรุง เพราะฉะนั้นเราไปหยุดแค่ว่าปล่อย เราอาจจะสบายใจแต่คือความเสื่อม เพราะฉะนั้นต้องมีขั้นที่สองด้วย คือพอรู้ว่าไม่เที่ยง อนิจจัง ต้องรีบใช้ปัญญาแล้วก็แก้ไขปรับปรุงในทางปฏิบัติ และเราก็จะได้ในแง่ที่ว่า เป็นวิธีการของปัญญา คือไม่เอาแค่เพียงความปรารถนาของตัวเอง ที่คิดจะให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ การที่เป็นอย่างนี้ จะเปรียบเทียบได้เหมือนกับว่าเป็นกระแสนองศาองศา คือ **กระแสน** กับ **กระแสของกฎธรรมชาติ**

สิ่งทั้งหลายที่เราไปเกี่ยวข้อง เราก็จะมีความปรารถนาต่อมัน ให้มันเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ความปรารถนาของเราก็คือกระแสนที่หนึ่ง เป็นกระแสในใจของเรา ในความคิดของเรา ขอใช้คำว่ากระแสของคน คือกระแสความปรารถนาของเราต่อสิ่งนั้นว่าให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ พร้อมกันนั่นเอง สิ่งนั้นก็มีความเป็นไปตามธรรมชาติของมัน คือเป็นไปตามเหตุปัจจัยของมัน ความเป็นไปของสิ่งนั้นตามธรรมชาติของมันตามธรรมดานั้น ก็เป็นอีกกระแสหนึ่ง เรียกชื่อว่า **กระแสของธรรมชาติ** หรือเรียกสั้นๆ ว่า **กระแสธรรม**

ตกลงว่ามี 2 กระแส คือกระแสความปรารถนาของคนอยู่ในใจของเราอย่างหนึ่ง แล้วก็กระแสของเหตุปัจจัยในกฎธรรมชาติอีกกระแสหนึ่ง สิ่งเดียวกันอยู่ใน 2 กระแส ก็เลยเรียกง่ายๆ ว่ากระแสของคน กับกระแสของธรรมชาติ หรือกระแสของธรรมสิ่งเดียวกันนั้นจะเป็นไปใน 2 กระแสได้อย่างไร มันก็เป็นไปได้ในกระแสเดียว กระแสที่แท้จริงคือกระแสอะไร กระแสที่จริงคือกระแสธรรมชาติ หรือกระแสของเหตุปัจจัย สิ่งทั้งหลายจะต้องเป็นไปตามเหตุปัจจัยของมัน กระแสความปรารถนาของคนเป็นเพียงสิ่งที่มนุษย์คิดขึ้น ประดังตั้งขึ้นมาเฉยๆ ไม่มีในความจริง สิ่งนั้นๆ เอาเข้าจริงมันจะเป็นไปตามกระแสเหตุปัจจัย มันไม่ได้เป็นไปตามกระแสความปรารถนาของเราทางพระเรียกกระแสความปรารถนาว่า **กระแสตัณหา**

ถ้าสิ่งนั้นเป็นไปตามกระแสเหตุปัจจัยในกฎธรรมชาติ ไม่เป็นไปตามกระแสความปรารถนาของเรา พอเกิดเหตุเป็นไปอย่างใดขึ้นมา ก็เกิดการปะทะขัดแย้งกันระหว่าง ๒ กระแส กระแสความเป็นไปของเหตุปัจจัยในกฎธรรมชาติ ก็ขัดแย้งปะทะกับกระแสความปรารถนาของคน กระแสความปรารถนาของคนเราแพ้ เราก็ถูกบีบคั้น กดดันกระแทกกระแทก ทำให้เกิดความทุกข์ อันนี้คือทุกข์ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นจากกระแสตัณหาที่ถูกขัด พอมนุษย์พัฒนาขึ้นมา พระพุทธเจ้าสอนไม่ให้ใช้ตัณหา ให้ใช้ปัญญา พอเราใช้ปัญญาคือรู้เหตุปัจจัยในกฎธรรมชาติ ปัญญา มันก็ทำหน้าที่รู้ รู้ก็คือรู้เหตุปัจจัยตามกฎธรรมชาติ ตอนนี่กระแสใหม่ของคนก็คือ **กระแสปัญญา**

แต่กระแสนของคนที่เป็นกระแสปัญญา เป็นกระแสนเดียวกันกับกระแสเหตุปัจจัยในธรรมชาติ เพราะมันรู้ตามกัน กลายเป็นว่าตอนนี้กระแสนของคน กับ กระแสนของธรรมชาติ กลมกลืนเป็นอันเดียวกัน ไม่ขัดแย้งกัน เวลาคนพัฒนากระแสปัญญาแล้ว กระแสนของคนก็ประสานเป็นอันเดียวกัน กลมกลืนกันกับกระแสของธรรม ไม่มีการขัดแย้งปะทะกันก็ไม่เกิดปัญหา ก็เลยหมดทุกข์ แล้วก็ได้ผลทั้งสองอย่าง

หนึ่ง มีอะไรก็รู้ตามเป็นจริง เพราะกระแสนของคนคือกระแสปัญญา กลมกลืนกับกระแสกฎธรรมชาติ ไม่เกิดความทุกข์หรือทุกข์น้อย

สอง ทำกิจได้ผลด้วย เพราะารู้ตามความเป็นจริงตามเหตุปัจจัย ก็ทำตรงตามเหตุปัจจัย จิตใจก็ดี ทุกข์น้อย ทำอะไรก็ได้ผล ทำกิจทำงานได้ผลด้วย ได้ทั้งสองอย่าง

เพราะฉะนั้นท่านจึงสอนไว้คู่กัน ถ้าคนสันโดษในวัตถุบำเรอตัว เขาก็สงวนเวลาเรี่ยวแรงความคิดเอามาใช้ในการสร้างสรรค์กุศลธรรม เมื่อเขาไม่สันโดษในกุศลธรรม เขาก็ก้าวหน้าในกุศลธรรมต่อไป ก็ยิ่งดีใหญ่ บางคนพอไปสันโดษในวัตถุเข้า ก็นึกว่าสันโดษเพื่อมีความสุข ไม่เข้าใจความมุ่งหมายของสันโดษว่าเพื่อจะได้สงวนแรงงาน

เวลาและความคิด ไปใช้ในการทำกิจหน้าที่ทำสิ่งที่ตั้งาม คิดว่าสันโดษเพื่อมีความสุข ก็เลยสบาย ขี้เกียจ นอนเลย คือปฏิบัติธรรมครั้งเดียว ทำให้เอียงไปแถบเดียวก็ล้ม จะต้องมีดุลยภาพ ถึงจะยืนอยู่ได้ และก้าวไปถูกทาง การกระทำของเราก็ออยู่ภายใต้เงื่อนไขของสิ่งแวดล้อมด้วย ถ้าเรามองว่าดวงดาวอะไรต่างๆ เป็นสิ่งแวดล้อมอิทธิพลภายนอก ซึ่งคล้ายๆ เป็นขีดจำกัดของการกระทำของเราว่าจะได้แค่ไหน แต่ในแง่ของเรา เราต้องพยายามให้ดีที่สุดของเรา แม้อิทธิพลภายนอกมาแต่ถ้าเรามีสติดี เราก็จะกันเหตุร้ายหรืออิทธิพลจากภายนอกได้มาก ถ้าไม่หมด ก็ลดความรุนแรงไป จึงถือว่าสติสำคัญมาก สติอยู่ในตัว แก้ไขสถานการณ์ได้มาก แต่สติอย่างเดียวก็ไม่พอ ต้องปัญญาด้วย สติเป็นตัวเริ่มต้นให้ สติเป็นตัวส่งงานให้ปัญญา ปัญญาเป็นตัวแทนที่แท้จริง แต่ถ้าสติไม่เริ่มต้นให้ ปัญญา ก็ไม่รู้จะทำงานอย่างไร

ข้อที่ 8 มีวิสัยทัศน์ ความว่า ก็มีส่วน คือในระยะยาว เราจะเป็นผู้มีส่วนลิขิตได้มากที่สุด แต่ก็ต้องอาศัยปัจจัยภายนอกด้วย การเกี่ยวข้องกับปัจจัยภายนอกก็ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของเราอีกว่าจะไปมีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมได้มากแค่ไหน หรือว่ายอมให้อิทธิพลสิ่งแวดล้อมมาครอบงำเรา อันนี้ก็อยู่ที่ว่าฝ่ายไหนจะแข่งกว่า ทางพุทธศาสนาจึงเน้นเรื่องการพัฒนาตัวเรา เพราะเมื่อเราพัฒนาตัวเรา เราก็ยังมีความสามารถในการไปมีอิทธิพลต่อสิ่งข้างนอกได้ หรือว่าอย่างน้อยก็ป้องกันไม่ให้ถูกครอบงำได้ดีขึ้น

ในทางพุทธศาสนาไม่ให้ยอม หมายความว่า ตัวเรานั้นเป็นตัวเก่า ซึ่งเป็นผลได้เท่าที่เรามี และเป็นทุนเท่าที่ เราจะเอามาใช้หรือมาจัดการได้ เมื่อเราได้ทุนมาแค่นี้ เราจะใช้ทุนเท่าเดิมหรือว่าเราจะเพิ่มทุน ก็เป็นเรื่องของเรา เราจะเพิ่มทุนใหม่ ถ้าเราไม่ยอมเพิ่มทุน เราจะใช้แต่ทุนเก่า ก็มีแต่จะหมดไป นั่นคือการกระทำที่เรียกว่าประมาท กลายเป็นว่าเราทำกรรมเพิ่มเข้าไปอีก คือความประมาท นี่คือการกระทำของเรา คือเราจะต้องรับผลเป็นกรรมฝ่ายไม่ดี ถ้าเราไม่ประมาท เราก็แก้ไข ที่มันร้ายแรง ก็กลายเป็นผ่อนหนักเป็นเบา ส่วนที่ตื้นน้อยอยู่แล้ว ก็ดีขึ้น

บุจฉา ถ้าเราเสริมบุญขึ้นไปเรื่อยๆ กรรมจะตามไม่ทันจริงไหม

วิสัยทัศน์ มีอุปมาอันหนึ่ง เหมือนกับว่ามีแก้วน้ำ infinity แล้วในแก้วน้ำนี้มีน้ำสีกับน้ำใส สองอย่าง ตอนแรกใส่น้ำสีเข้าไป สีก็จะเข้มซัด มีอิทธิพลมาครอบงำให้เกิดสีของน้ำขึ้น

ที่นี้เรารู้ตระหนักถึงภัยว่าตอนนี้สีนี้มันเข้ม สีนี้มันแดง สีนี้มันไม่บริสุทธิ์ เราไม่ยอมเพิ่ม เราใส่แต่น้ำใสๆ จนกระทั่งน้ำสีแดงนั้นหมดอิทธิพลไปเลย เหมือนไม่มี ที่จริงน้ำสีแดงไม่ได้หายไปไหน ก็ยังอยู่ เหมือนกับเราทำกรรมดีเพิ่มเข้าไปจนกระทั่งกรรมไม่ดีนั้น แม้มืออยู่ ก็ไม่มีอิทธิพล

ข้อที่ 9 มีวิสัยทัศน์ ความว่า มีอุปมาอันหนึ่ง เหมือนกับว่ามีแก้วน้ำ infinity แล้วในแก้วน้ำนี้มีน้ำสีกับน้ำใส สองอย่าง ตอนแรกใส่น้ำสีเข้าไป สีก็จะเข้มซัด มีอิทธิพลมาครอบงำให้เกิดสีของน้ำขึ้น

ที่นี้เรารู้ตระหนักถึงภัยว่าตอนนี้สีนี้มันเข้ม สีนี้มันแดง สีนี้มันไม่บริสุทธิ์ เราไม่ยอมเพิ่ม เราใส่แต่น้ำใสๆ จนกระทั่งน้ำสีแดงนั้นหมดอิทธิพลไปเลย เหมือนไม่มี ที่จริงน้ำสีแดงไม่ได้หายไปไหน ก็ยังอยู่ เหมือนกับเราทำกรรมดีเพิ่มเข้าไปจนกระทั่งกรรมไม่ดีนั้น แม้มืออยู่ ก็ไม่มีอิทธิพล

ข้อที่ 10 ข้อสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้ มีวิสัยทัศน์ ความว่า จะส่งผลได้หรือไม่ได้ และได้มากหรือน้อยแค่ไหน ขึ้นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอก และส่งผลโดยตรงก็มี โดยอ้อมก็มี กรรมก็เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งในบรรดาปัจจัยทั้งหลาย

เมื่อคนทำกรรม การกระทำของเขาก็แสดงออกต่อบุคคลบ้าง ต่อวัตถุสิ่งของในสภาพแวดล้อมบ้าง เกิดเป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลทางกฎธรรมชาติอื่น เช่นทางอุตุนิยม เป็นต้น ความเป็นไปทางด้านอุตุนิยมก็ส่งผลมาถึงคน

อื่นได้ในลักษณะต่างๆ ซึ่งบางส่วนก็ขึ้นต่อผู้รับด้วย และตัวบุคคลที่ทำกรรมนั้น ก็อาจมีเจตนา กระทำต่อผู้อื่น ในลักษณะที่เป็นกัลยาณมิตรหรือปาปมิตร เช่นโดยการส่งอิทธิพลชักจูง โดยตรงหรือโดยอ้อมก็ได้

อีกอย่างหนึ่งก็คือ ตัวเขาเองจะทำของเขา พระท่านเรียกว่าอนุโมทนา ทำไมคนหนึ่งทำกุศลแล้วอีกคนหนึ่ง กลับได้บุญ เพราะผ่านการอนุโมทนา ก็คือผ่านการยอมรับชื่นชมยินดี ด้วยการที่ชื่นชมยินดียอมรับ ก็เลยทำให้ ได้รับผลไปด้วยได้ อันนี้เป็นด้านของปฏิกิริยาต่อกัน ที่คนหนึ่งได้รับการแสดงออกจากอีกฝ่ายหนึ่งแล้วมีท่าที อย่างไร ก็จะมีผลต่อตัวเขาเองไปด้วย เรื่องของกรรมส่งผลไปได้มากมาย กรรมที่เริ่มจากบุคคลหนึ่งอาจเป็นปัจจัย ส่งผลตามระบบความสัมพันธ์ต่อทอดออกไป จนทำให้สังคมทั้งสังคมเคลื่อนไหวไปอย่างใดอย่างหนึ่ง ในทิศทางใด ทิศทางหนึ่ง แต่พูดโดยสรุปก็คือ เรื่องของความเป็นไปในระบบความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยนั่นเอง

บทวิจารณ์

หนังสือ “กรรมกับโรคพันธุกรรมในทัศนะพระพุทธศาสนา” เล่มนี้ ผู้เขียน/ผู้บรรยายหรือผู้วิสาขนาได้ ชี้ให้เห็นว่า โรคเกิดได้จากเหตุปัจจัยหลายอย่าง เกิดจากสภาพดินฟ้าอากาศก็มี การบริหารร่างกายไม่สม่ำเสมอก็มี การถูกทำร้ายก็มี เกิดจากกรรมก็มี พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า หากใครเห็นว่าโรคทุกอย่าง ความบาดเจ็บทุกอย่าง เกิดจากกรรมทั้งสิ้น อย่างนั้นถือเป็นการเข้าใจผิดพลาด โรคนี้เกิดได้จากหลายเหตุ กรรมก็เป็นเหตุปัจจัยอย่าง หนึ่งในบรรดาปัจจัยเหล่านั้น พิชนิยามก็เป็นกฎธรรมชาติอีกกฎหนึ่งที่มักเข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ในทางพุทธ ศาสนาได้แบ่งกฎธรรมชาติไว้อย่างน้อย 5 กฎ อุดุนิยาม เป็นกฎธรรมชาติเกี่ยวกับความเป็นไปของสภาพแวดล้อม เช่น ดินฟ้าอากาศ ความเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ การเคลื่อนไหวของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาวต่างๆ พิชนิยาม กฎธรรมชาติเกี่ยวกับพืชพันธุ์ จิตตนิยาม กฎธรรมชาติเกี่ยวกับการทำงานของจิตใจ กรรมนิยาม กฎ ธรรมชาติที่ว่าด้วยการกระทำของมนุษย์ที่เกิดจากเจตจำนงหรือเจตนา คือกระบวนการแสดงผลของเจตจำนง ธรรมนิยาม คือกฎทั่วไปแห่งเหตุและผล เช่นว่า สิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นดับไป เป็นไปตามเหตุปัจจัย เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เมื่อพิจารณาดูสิ่งทั้งหลายที่อยู่ภายใต้กฎเหล่านี้ ชีวิตมนุษย์นั้นเป็นส่วนประกอบที่ขึ้นอยู่กับ ๕ กฎครบ ทั้งหมด (ธรรมชาติภายนอกหลายอย่างจะขึ้นอยู่กับเพียง 2-3 กฎ เช่น ต้นไม้ ภูเขา แม่น้ำ ขึ้นอยู่กับกฎธรรมชาติเพียง อย่างสองอย่าง เช่น อุดุนิยาม และพิชนิยาม) ฉะนั้นเราจะต้องแยกออกไป จะไปเอาอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ จะบอก ว่าเกิดเพราะกรรมเป็นตัวกำหนดไปหมดไม่ได้ “พันธุกรรม” เป็นคำที่คนไทยเราบัญญัติขึ้นใช้ใหม่ ซึ่งพาให้สับสน โรคของพืชพันธุ์ หรือพันธุกรรม ต้องถือว่าเป็นการใช้ศัพท์ผิดเลยทำให้เข้าใจผิดเป็นเรื่องกรรมไป จริงๆ แล้วไม่ใช่ เรื่องกรรม อาจเรียกว่าพันธุนิยามหรือเรียกเป็นอย่างอื่น ของพระเรียกว่าพิชนิยาม กฎแห่งพืชพันธุ์ เป็นเรื่องของ ยีนหรืออื่นๆ กรรมจะมีความสำคัญที่ว่า กรรมเป็นตัวปรับสภาพของจิตที่เป็นองค์แห่งภพของเขา ให้เข้ากันกับพืช พันธุ์ที่มีความบกพร่อง ถ้ามองในแง่กรรมก็คล้ายๆ ว่า กรรมนำให้เขาเกิดให้เหมาะกับสภาพการเกิดที่มีความ บกพร่องอันนี้ แต่บางทีก็เหมือนกันในแง่อื่น คนที่พิชนิยามมีส่วนบกพร่องก็อาจจะไปเหมาะดีในแง่อื่น ส่วนนี้ก็เลย ต้องมารับผลเสียไป จะมองแบบแง่เดียวตายตัวไม่ได้ เป็นอันว่า เรื่องโรคภัยไข้เจ็บ ไม่ใช่เป็นเรื่องของกรรมอย่าง เดียว เพราะว่ากฎธรรมชาติตามหลักพระพุทธศาสนามีหลายกฎ พิชนิยาม หรือกฎแห่งพืชพันธุ์ ก็เป็นอันหนึ่ง และอย่าสับสนคำว่า “พันธุกรรม” กับคำว่า “กรรม”

1. จุดเด่นของหนังสือ

จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ ได้ชี้แสดงให้เห็นว่าในทางพระพุทธศาสนาได้แบ่งกฎธรรมชาติไว้อย่างน้อย 5 กฎ

1) ภาษา เป็นภาษาไทยใช้สำนวนที่เข้าใจง่าย ลักษณะความรู้เชิงวิทยาศาสตร์เชื่อมโยงกับหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนา

2) ความทันสมัย หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับยุคสมัยที่โลกกำลังพัฒนาก้าวไกลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นยุคของสังคมสมัยใหม่

3) ความเหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่าน หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่เหมาะสมกับคนทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะคนที่สนใจเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์แห่งการเทียบเคียงเหตุผลอ่านแล้วได้เข้าใจถึงเหตุแห่งกรรม ผลของกรรมที่มีความสัมพันธ์กับยีนและดีเอ็นเอของมนุษย์ กับการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมสู่ยาหรุ่นลูกหลานได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. จุดด้อยของหนังสือ

รูปแบบการเขียนในหนังสือกรรมกับโรคพันธุกรรมในทัศนะพระพุทธศาสนา บางครั้งอาจใช้ภาษาที่เข้าใจยากสำหรับคนทั่วไป ทำให้การเข้าถึงเนื้อหาเป็นไปได้ยาก

เมื่อพิจารณาจุดสิ่งทั้งหลายที่อยู่ภายใต้กฎเหล่านี้ ชีวิตมนุษย์นั้นเป็นส่วนประกอบที่ขึ้นอยู่กับ 5 กฏครอบทั้งหมดแต่อย่างไรก็ตามกรรมเป็นเพียงเหตุปัจจัยหนึ่งในบรรดาปัจจัยเหล่านั้น ดังนั้น การพิจารณาว่าโรคพันธุกรรมและความพิการโดยกำเนิดเกิดจากกรรมทั้งสิ้น ถือว่าเป็นความเข้าใจผิดพลาด เรื่องของโรคภัยไข้เจ็บไม่ใช่เป็นเรื่องของกรรมอย่างเดียว เพราะว่ากฎธรรมชาติตามหลักพระพุทธศาสนามีหลายกฎพีชนิยาม กฎแห่งพืชพันธุ์ ก็เป็นอันหนึ่งอย่าสับสน คำว่า “พันธุกรรม” กับ คำว่า “กรรม”

สิ่งที่ผู้ศึกษาอยากนำเสนอของหนังสือเล่มนี้ ในทัศนะของผู้ศึกษา เห็นว่า โครงสร้างหนังสือ “กรรมกับโรคพันธุกรรมในทัศนะพระพุทธศาสนา” ทำให้เข้าใจเรื่อง กฎแห่งกรรม อย่างถูกต้อง สร้างศรัทธาและสร้างปัญญาให้เกิดขึ้นในชาวพุทธ

สรุป

ปัจจุบันมีการตรวจกรองทางพันธุศาสตร์ว่าผู้ใดมียีนผิดปกติทำให้เกิดโรคหรือสามารถถ่ายทอดโรคต่อไปยังลูกหลานได้ เพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ตัดสินใจป้องกันการเกิดโรคพันธุกรรมอย่างใดก็ตามตรวจพบว่าตนเองมีความผิดปกติทางพันธุกรรมมีผลกระทบทางจิตใจและสังคมมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้สึกว่าถูกตราหน้าทางสังคม รู้สึกว่าตนเองไร้ค่าหรือด้อยกว่าคนอื่น และความกลัวที่จะรู้ว่าตนมีความผิดปกติทางพันธุกรรม การตรวจกรองทางพันธุศาสตร์มีประโยชน์ แต่การนำมาใช้จะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจและการยอมรับของประชาชน รวมทั้งต้องคำนึงถึงประเด็นทางสังคม ศาสนาและประเด็นที่เกี่ยวข้องกันด้วย ความเชื่อทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะเรื่องกรรม อาจมีผลกระทบต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการป้องกันโรคพันธุกรรม อาจเป็นไปได้ทั้งทางลบและทางบวก เช่น ถ้าหากคิดว่าสุดแล้วแต่กรรม ถ้าลูกจะเป็นโรค ก็ยอมรับกรรม เช่นนี้ก็อาจเป็นผลเสียเพราะจะไม่พยายามหาทางป้องกัน ความเชื่อว่ามีลูกเป็นโรคพันธุกรรมเนื่องจากกรรมเก่า ก็อาจช่วยให้ยอมรับและช่วยผ่อนคลายความทุกข์ได้บ้าง ความเชื่อเรื่องกรรมอาจทำให้พยายามสร้างกุศลให้ ความเมตตาช่วยเหลือเลี้ยงดูคนที่เป้นโรคพันธุกรรมเป็นอย่างดีก็ได้ ความเชื่อเรื่องกรรมอาจจะมีอิทธิพลในด้านมุมมองของสังคมต่อคนไข้โรคพันธุกรรม สังคมอาจรังเกียจ อาจสงสาร หรืออาจคิดว่าชาติก่อนคงทำกรรมไว้มาก มุมมองของสังคมอาจมีผลกระทบต่องานวิจัยและการตัดสินใจตรวจและการยอมรับผลการตรวจกรองทาง

พันธศาสตร์ เรื่องโรคภัยไข้เจ็บ ไม่ใช่เป็นเรื่องของกรรมอย่างเดียว เพราะว่ากฎธรรมชาติตามหลักพระพุทธศาสนา มีหลายกฎ พินิยาม หรือกฎแห่งพืชพันธุ์ ก็เป็นอันหนึ่ง และอย่าสับสนคำว่า “พันธกรรม” กับคำว่า “กรรม”

เอกสารอ้างอิง

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2543). กรรมกับโรคพันธกรรมในทัศนะพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์สวย จำกัด.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2551). การแพทย์ยุคใหม่ในพุทธทัศน์. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสหธรรมมิก.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต). (2562). เหตุปัจจัยในปฏิจสมุปบาทและกรรม. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส.พริ้นติ้ง เฮ้า.

วสิน อินทสระ. (2546). หลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเรือนธรรม.

สมภาร พรหมทา. (2549). รายงานการวิจัยเรื่องการโคลนมนุษย์และวิจัยเซลล์ต้นแบบทัศนะของพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.